

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epitome In Qvatro Lib. Sententiarvm M. Petri Lombardi

Spina, Claudius de

Parisiis, 1551

37. de operibus mandatorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38840

dinem diuinorum eloquiorum possidet charitas, qua Deum proximumq; diligimus, quæ radix est omnium bonorum. Vnde Veritas ait: In iis duobus mandatis vniuersa lex pendet & propheta, &c.

DE DECEM PRAECE-
ptis Decalogi.

DISTINCT. Trigesimæseptimæ
CAP. Primum.

Decem præcepta decalogi sunt recto ordine disposita, quorum tria sunt primæ tabule.

Post determinationē de habitibus virtutū & donorum, nūc de operibus mandatorū, per quæ in aeternis virtutum dirigitur.

exo. 20
aug. de
decem
chor-
dis, lib.
vnico.
cap. 5.
et lib.
q. super
Exod.
q. 7.

Sed iam distributio decalogi, quæ in duobus mandatis completur, considerata est. Habet enim decalogus decem præcepta, quæ sunt decachordum psalterium. Quæ sic sunt distributa, vt tria quæ sunt in prima tabula, pertineant ad Deum, scil. ad cognitionem & dilectionem Trinitatis: septem, quæ sunt in secunda tabula, ad dilectionem proximi. Primum autem in prima tabula est, Non habebis deos alienos. Non facies tibi sculptile, neque omnem similitudinem, &c. Origenes dicit

esse duo mandata: August. verò vnum. quia quod dixerat, nō habebis deos alienos, perfectius explicat, cum prohibet coli figmenta, id est Idolum siue similitudinem alicuius rei. Quę duo Orig. dicit distare, vt Idolū sit id quod nihil habet simile sui: Similitudo verò quod habet speciē alicuius rei quę in cælo vel in terra est. verbi gratia: Vt si quis in auro, vel argento, vel alia re faciat speciem serpentis, vel auis, vel alterius rei, & statuat ad adorandum: non Idolum, sed similitudinem fecit. Qui verò facit speciem, quam non nouit oculus, sed animus sibi finxit, vt si quis humanis membris caput canis vel arietis formet, vel in vno habitu hominis duas facies, nō similitudinem, sed Idolum facit: quia facit quod non habet aliquid simile sui. Ideo dicit Apost. quia Idolum nihil est in mundo.

2
3
Secundum præceptum est: Non assumes nomen Dei tui in vanum, quod est dicere sec. literam, Non iurabis pro nihilo nomen Dei. Tertium præceptum, Memēto vt diem sabbati sanctifices. vbi ad literam præcipitur sabbati obseruantia.

C A P. Secundum. Sunt septem præcepta secundæ tabule.

4
I N secunda verò tabula septem erant mādāta ad dilectionem proximi pertinentia: quorum primū ad patrem carnalem

refertur, sicut primum primæ tabulæ ad patrem cælestem. Quod est, Honora patrem tuum & matrem tuam, vt sis longæus super terram, scil. viuentium. Parentes verò sic sunt honorandi, vt eis debita reuerentia exhibeatur, & necessaria ministrentur.

Secundum est, Non occides, vbi ad literam actus homicidij prohibetur: secundum spiritum verò etiam voluntas occidendi. Tertium est, Non mœchaberis, id est ne cui libet miscaris, excepto fœdere matrimonij: à parte enim totum intelligitur. Nomine ergo mœchiæ omnis concubitus illicitus, illorum quoque membrorum non legitimus vsus prohibitus debet intelligi. Quartum: Non furtum facies. vbi sacrilegium & rapina omnis prohibetur. Non enim rapinam permittit, qui furtum prohibuit: sed furti nomine bene intelligi voluit omnem illicitam vsurpationem rei alienæ. Sacrilegium tribus modis committitur, quando scil. vel sacrum de sacro, vel non factum de sacro, vel sacrum de non sacro auferitur. Sacrum verò dicitur quicquid est diuino cultui mancipatum: vt ecclesia & res ecclesie. Hic etiam vsura prohibetur, quæ sub rapina continetur: vt dicit Hierony. Est enim vsura (vt ait August.) cum quis plus exigit in iniuria vel qualibet re, quam acceperit. Quintum præceptum est, Non loqueris contra proximum tuum

falsum testimonium: vbi crimen mendacij & periurij prohibetur.

C A P. Tertium. Hebræi non commiserunt furtum, res Aegyptiorum secum asportando.

Avgust. Israelitæ non furtum fecerunt, sed Deo iubente, ministerium præbuerunt. Hoc enim Deus iussit, qui legem dedit. Sicut minister iudicis sine peccato occidit quem lex præcipit occidi: sed si id sponte facit, homicida est, etiam si cum occidat quem scit à iudice occidendum. Infirmi autem qui ex cupiditate Aegyptios deceperunt, magis permisi sunt hoc facere illis qui talia iure passi sunt, quàm iussi. Nec naturalem legem (quæ dicit, Quod tibi non vis fieri, alij ne feceris) sunt transgressi, quoniam subintelligendum, iniuste, vt non alij, scil. iniuste facias, &c. Alioqui huius præuaricator est iudex, dum punit reum, nolens id tale sibi fieri. Ita etiam & illud domini verbum, Omnia quæcunque vultis, vt faciât vobis homines, &c. de bonis accipiendum est quæ nobis inuicem exhibere debemus.

DE DEFINITIONE
mendacij, & eius multiplicitate.